

M
Maastricht

in **B**beeld

De Begraafplaats aan de
Tongerseweg
24

oktober
2021

De Begraafplaats aan de Tongerseweg

Voor 1806 had Maastricht een begraafplaats tussen de Bogaardenstraat en de Capucijnenstraat. Dat terrein was te klein, te vochtig, te warm, kortom: allerlei nadelen. Ook hadden verschillende kerken een kerkhof, maar die waren ook ontoereikend. En de Franse overheerser verbood het begraven binnen de bebouwde kom. Er moest een nieuw en groot kerkhof komen, buiten de stad.

De Steenweg naar Tongeren was net klaar en daar bleek ruimte genoeg te zijn. In 1812 was de begraafplaats klaar voor gebruik. Het eerste terrein was 50 meter breed en 100 meter lang, er liep een muur omheen. In die muur aan de Tongerseweg was een poortgebouw, tevens woning van de doodgraver en kapel.

Het oude deel kent elf Rijksmonumenten. De huidige kapel is er een van, het werd in 1890 gebouwd door architect Johannes Kayser. In de loop van ruim een eeuw is het kerkhof verder uitgebreid, er zijn inmiddels meer dan 10.000 graven waar 40.000 Maastrichtenaars begraven liggen.

Tegenwoordig is het een begraaf- en gedenkplaats voor alle gezindten.

Tongerseweg 292

www.begraafplaatsstongerseweg.nl

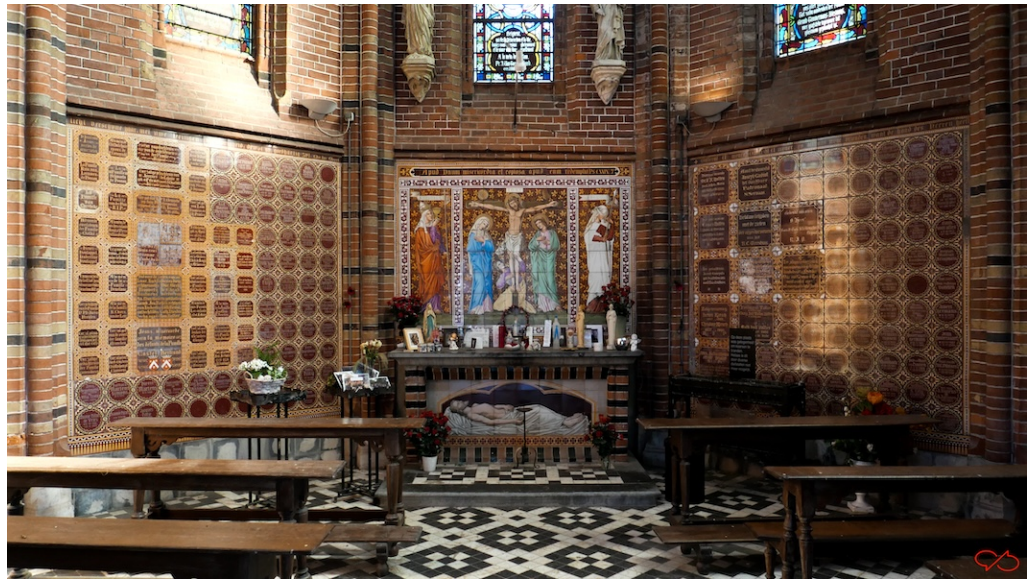

Er zijn twee redenen dat er zoveel oude graven bewaard zijn gebleven: de grafrechten zijn gekocht zodat het graf nooit geruimd kan worden en sommige hebben de status van monument en zijn daardoor beschermd. De liggende stenen heten zerken, de staande stèles.

De kapel is achthoekig met aan de westkant een uitgebouwd portiek. De stijl is neogotisch in metselwerk. Onder het dak een brede fries in siermetselwerk. We zien rondom lancetvormige glas-inloodramen. De kapel is binnen rijk versierd met tegeltableaus die de kruisiging van Jezus en het graf voorstellen. Rondom tegels met boodschappen van nabestaanden. Onder de kapel is een grafkelder, de ingang is aan de achterzijde.

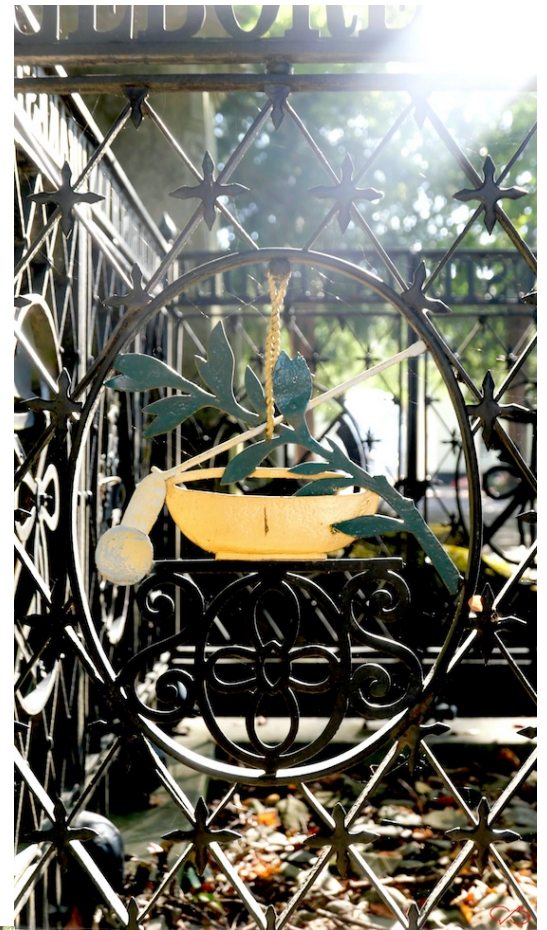

Dit is een zeer bijzonder monument, een smeedijzeren hekwerk op tien gietijzeren schedels op een hardstenen basement. De randtekst luidt:

B.A.C.C.O. BOSCH VAN DRAKENSTEIN
GEBOREN VOLKHEMER
OVERLEDEN DEN 10^{DEN} JUNIJ 1842
ZIJ RUSTE IN VREDE

Het is het graf van een jonge vrouw. Het zijn vooral de medaillons rondom die het zo bijzonder maken. Ze bevatten verschillende symbolen van vergankelijkheid. Een schotel met een stenen pijp om bellen te blazen. Hoe mooi de zeepbel ook is, altijd spat die onverwacht uiteen.

Het geheel is niet alleen monumentaal, het is ook een erkend monument (506576).

Het kerkhof heeft een parkachtig landschap. Enorme, statige beuken, sparren, Libanonceders en cipressen. Tussen de lanen grasperken. Hier en daar hagen. Op diverse graven bloemen. Echte, maar ook stenen of plastic. En in enkele stèles bloemmotieven. Het is er stil. Er is nauwelijks geluid van verkeer, wel gekwinkeleer van vogels. Af en toe schiet er een eekhoorn over het pad. De tijd staat hier stil en toch niet.

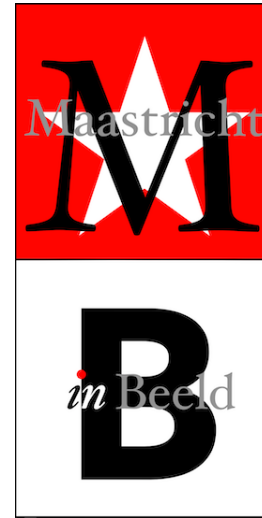
Het Engelenveld is een grafveld voor kinderen. Ergens brandt een kaarsje. Het is er net zo fris als overal, maar de gevoelstemperatuur is anders... En er is een grafveld voor geallieerden. Vooraan soldaten uit België, verderop die uit Engeland. Ook veel te vroeg gestorven.

Het is zo verstild dat het lijkt of de tijd stilstaat. Dat is natuurlijk niet zo. De bomen worden groter en dikker. Ze moeten gesnoeid worden en soms gerooid omdat de wortels niet stevig genoeg meer zijn. En er verzakken graven. Het gevolg is dat zerken scheefzakken en breken. Veel graven worden nog onderhouden door nabestaanden. Sommige maar af en toe, andere zien er pico bello uit. Nog andere graven hebben het stadium van verstilling bereikt. Oude graven worden opgeruimd, nieuwe nemen die plaatsen in. Ook een kerkhof is een doorgangshuis, niets is voor de eeuwigheid. Behalve de gekochte graven natuurlijk.

Hoewel veel overledenen gecremeerd worden en dus geen grafruimte vragen, wordt het kerkhof verder uitgebreid. Er zijn aparte plaatsen voor verschillende culturen en gezindten en er zijn strooivelden.

Tot deze dagen heb ik het kerkhof nooit bezocht. Ik ben erg onder de indruk van het monumentale karakter, de sfeer, de serene rust, de tijdloosheid. En de toewijding van nabestaanden om voor hun geliefden een eerbetoon te bouwen. Maar of ik nog eens terugkom? Er komt immers een dag dat er geen uitgang meer is. Memento mori.

Maastricht in Beeld
kortweg MiB

MiB is een
fotomagazine voor
liefhebbers van de
stad Maastricht.
De opzet is simpel:
interessante
onderwerpen,
behoorlijke foto's,
korte stukken tekst
met wat uitleg en
achtergronden en
een nette layout.

Dit magazine is gratis en komt uit de
Boekenkast van Peter Scheele:

<https://scheelpj.home.xs4all.nl/Site>

Ik wens u veel kijk- en leesplezier.

Peter Scheele

Colofon

Camera: Panasonic Lumix LX100, Make II

Bewerking: Adobe Lightroom 6.14

Opmaak: Apple Pages 11.1

Foto's, tekst en opmaak: Peter Scheele